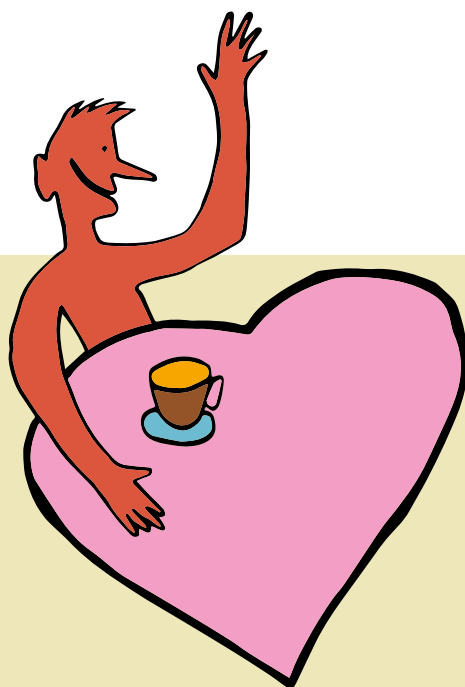

Navigatie in deze PDF

Klik op dit
icoontje,
rechtsbovenaan
in dit PDF-venster
(Bladwijzers)

Jaarverslag 2023

●	Voorwoord ...	3
●	Missie, visie en werkwijze ...	6
●	De buurtpastores ...	8
●	Bereik van het Buurtpastoraat in 2023 ...	9
●	Samenwerking en kennis delen ...	11
	• Project kinderen, jongeren en criminaliteit ...	13
	• In de stad ...	14
	• Religieuzen, parochies, geloofsgemeenschappen en kerken ...	15
●	Verslag van de organisatie ...	17
●	Verslag van het bestuur ...	20
	• Ontwikkelingen, risico's en beleidslijnen 2023 ...	20
	• Staat van baten en lasten over 2023 ...	23
	• Bestemmingsreserve ...	24
	Colofon ...	25

●	Verhalen uit de buurt 2024
	Opgetekend door de buurtpastores van Stichting Buurtpastoraat Utrecht

Voorwoord

Het mag dan een cliché zijn, maar het is daarom niet minder waar: 2023 was me een jaartje wel! Nederland beleefde tumultueuze tijden op het politieke front, zowel in de provincie als landelijk, de oorlogen denderden onze huiskamers binnen, naast inflatie en deflatie maakten we ook kennis met krimpflatie (dezelfde prijs, maar minder in de verpakking), de hitte en nattigheid domineerden het weerbeeld, stikstof deed precies wat zijn naam zegt en aardbevingen lieten de samenleving doen trillen op haar grondvesten.

De echo's hiervan klinken tot in huiskamers en buurten en bepalen maar al te vaak de stemming daar. Tegenstellingen worden aangewakkerd, armoede neemt toe en het bestaan wordt steeds onzekerder. De aarde mag dan opwarmen, de samenleving koelt af.

Op een veel kleinere schaal beleefde ook het Buurtpastoraat een woelig jaar. Een van de buurtpastores vertrok, het bestuur trad af en de directeur aanvaardde een functie elders. We zijn hun allen bijzonder dankbaar voor wat zij voor het Buurtpastoraat hebben betekend. Een nieuw (interim)bestuur trad aan en zag hoe het werk ervoor stond. Het Buurtpastoraat, zo bleek, is

ronduit succesvol, de werkers zijn competent en gedreven, de bewoners geven aan baat te hebben bij het werk, de financiers geloven erin en de gemeente onderschrijft met andere partners het belang van het werk. Het leed geen twijfel: het Buurtpastoraat moest verder gaan.

Vanwege deze veranderende maatschappelijke en organisatorische context werd 2023 een jaar van bezinning, dat doorloopt tot in 2024: hoe gaan we het best verder, wie zijn we in deze stormachtige en veranderlijke wereld, en hoe zijn we goed voorbereid op de toekomst? We zoeken de antwoorden in lijn met het verleden en met onze missie (pag 6).

Positie

Het Buurtpastoraat wil er zijn voor diegenen waarvoor (vrijwel) niemand er is. Voor wie als te ingewikkeld wordt beschouwd, bij wie het niet opschiet, die nergens in passen, die hun maatschappelijk toegangkaartje kwijt zijn of die

Het Buurtpastoraat wil er zijn voor diegenen die als te ingewikkeld worden beschouwd, bij wie het niet opschiet, die nergens in passen, die hun maatschappelijk toegangkaartje kwijt zijn of die niet op anderen durven te vertrouwen.

Voorwoord

niet op anderen durven te vertrouwen. Die aan de grond zitten, niet zelden in een verborgen hoekje. Het stelsel van zorg en welzijn in Nederland is breed ontwikkeld en bereikt heel veel. Wij kennen onze plek en werken vóór dat stelsel uit. In maatschappelijke zones waar zorg en welzijn maar moeilijk komen en waar hun regels gemakkelijk in de weg zitten. Daar willen we zijn. We noemen dat frontiers: werken op of net over de grens, vaak in onbekend gebied aan de andere kant van het vertrouwde (werk)terrein. Waar het bereik (outreach) van anderen tekortschiet. We zijn daar en we blijven daar zolang het nodig is. We keren ook almaar terug uit die zones, vol met ervaringen en

Daarbij speelt een pijn die wereldwijd op de agenda staat: het gevoel van zovelen niet de moeite waard te zijn, niet begrepen te worden, er niet toe te doen wat betreft hun kennis en verlangens.

verhalen, om er met zijn allen beter van te worden. We zijn vaak een brug en we willen hoe dan ook aangesloten blijven bij het werk van onze collega's in de zorg en welzijn, in de

huisvesting, op scholen of op de arbeidsmarkt. We willen mensen naar hen kunnen toe leiden, een weg banen en waar nuttig contacten bemiddelen, over en weer. Kortom, we lijken te staan in de andere wereld, terwijl we van twee werelden zijn. Onze positie is die van de grensganger. Met alle spanningen van de frontiers die daarbij horen.

Presentie

Het gaat niet om ons, niet om onze plannen of onze ambities, niet eens om ons succes. Het is ons allen maar al te bekend: als je anderen werkelijk wilt helpen, moet je aansluiten en afstemmen: in taal, in tempo, in trouw. Je moet bij hen zijn en leren begrijpen hoe ingewikkelde levens geleefd worden, willen snappen wat daar verlangd wordt en wat zou kunnen helpen. Daarbij speelt een pijn die wereldwijd op de agenda staat: het gevoel van zovelen niet de moeite waard te zijn, niet begrepen te worden, er niet toe te doen wat betreft hun kennis en verlangens. Wij willen er in de genoemde grenszone voor hen zijn door er mét hen te zijn. Onze benadering en werkwijze zijn daar volledig op ingericht. En dat vraagt bescheidenheid, geduld en menslievendheid. We oefenen ons daar dagelijks in, ook als de wereld om ons heen zegt dat we zakelijk, gericht en met snelheid voort moeten. Dat moeten we ook, maar present, de ander vooropstellend en met de menselijke maat.

Professionaliteit

Ons werk bestaat niet alleen uit goede bedoelingen. Het is vakwerk, gespecialiseerde en hoogwaardige mensendienst in lastige omstandigheden. We doen er alles aan om kwaliteit te leveren, transparant te

Voorwoord

zijn en voortdurend bij te leren. Waar wenselijk steken we ons licht op bij anderen of dragen we kennis over. Presentiebeoefening als grensganger in de frontiers van zorg en welzijn vergt specifieke competenties. We zijn er dan ook op gericht om de vereiste professionaliteit te ontwikkelen en te onderhouden. In onze organisatie cultiveren we een gezamenlijkheid van team, directie en bestuur die de vereiste professionaliteit voedt. Vanuit het uitvoerende werk denken we dus omhoog naar wat we nodig hebben en daarop richten we onze stichting in. Inhoud gaat voor vorm.

Hoewel het Buurtpastoraat in 2023 deed wat het al jaren doet, heeft het turbulente jaar ons gestimuleerd om de drie P's – positie, presentie en professionaliteit – opnieuw te doordenken. Daar gaan we in 2024 mee door, want we willen ook in de toekomst relevant blijven voor wie vergeten, onbereikt of verwaarloosd leeft in het niemandsland van de samenleving.

We voelen ons bevoorrecht dat zovelen met raad en daad, geld en aanmoediging, en met inzet en gebed ons werk mogelijk maken. Zonder hen kunnen we er niet voor anderen zijn. In deze geest bieden we u ons jaarverslag in cijfers en verhalen aan.

Andries Baart

Voorzitter a.i.

Utrecht, april 2024

Missie, visie en werkwijze

De missie en visie van het Buurtpastoraat Utrecht is om vanuit het Evangelie aanwezig te zijn bij kwetsbare mensen in Utrechtse buurten en hen te steunen in

- hun streven naar herstel en behoud van waardigheid;
- hun streven naar herstel en behoud van zeggenschap in zaken die hun bestaan bepalen;
- hun zoektocht naar perspectief in hun leven en samenleven.

We doen dit omdat we geloven dat elk mens een beeld van God is: waardevol en de moeite waard. We voelen ons geroepen om juist die mensen nabij te zijn die in de samenleving weinig of geen aanzien hebben. We doen dit opdat mensen niet verloren lopen, maar zich opgenomen voelen in een gemeenschap – tenminste met ons – waarin we met pastorale zorg een aandacht nabij zijn. We willen liefdevol en trouw recht doen aan de waardigheid van buurtbewoners.

Buurtpastores werken volgens de presentiebenadering. Daarbij is het uitgangspunt dat je er niet vóór iemand kan zijn als je niet mét hem of haar bent. Enkele belangrijke kenmerken van presentie zijn:

- Het werken vanuit de relatie;
- Zo open en onbevangen mogelijk naar de ander kijken;
- Aansluiten en afstemmen op wat de ander aandraagt en bezighoudt;
- Trouw en nabij blijven, met liefdevolle aandacht.

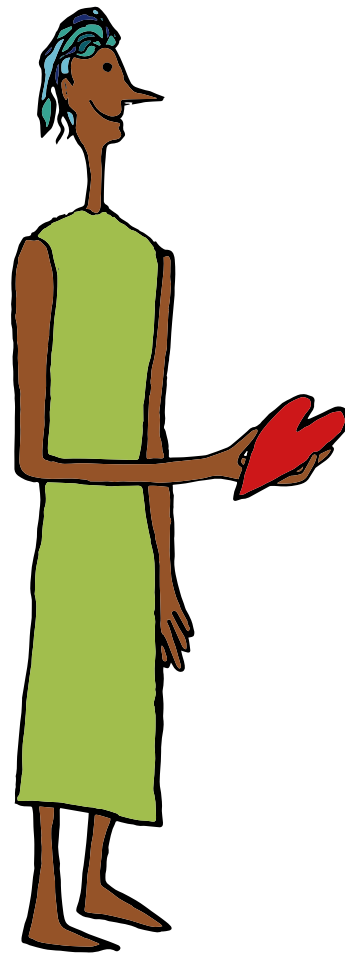
We voelen ons geroepen om juist die mensen nabij te zijn die in de samenleving weinig of geen aanzien hebben.

De centrale activiteit is spreken met buurtbewoners en hen ontmoeten: thuis, in ontmoetingsruimtes, op straat of door mee op te trekken. Daarbij zijn vorm en ritme ongedwongen, los en alledaags: je weet als buurtpastor van tevoren niet waarover het gesprek zal gaan en wat er verder praktisch te doen staat. Die twee kenmerken ('ongedwongen' en 'open taak') leveren een grote wendbaarheid en ontvankelijkheid op. Ze maken begrijpelijk wat buurtbewoners missen als de buurtpastor wegblijft en waarom dat niet zomaar met een telefoon, Zoom, WhatsApp en andere afstandelijke media goedgemaakt kan worden. En het maakt inzichtelijk waarom je van tevoren niet weet welke collega's of andere domeinen ingeschakeld kunnen worden.

De betekenis van deze manier van werken kent drie kernen:

- 1 De buurtpastor schept of is 'de ruimte' waarin de buurtbewoner zich kan tonen en tevoorschijn kan komen. Kenmerken als ongedwongenheid, alledaagsheid, verdunde ernst, et cetera, zijn daartoe behulpzaam of beslissend.

- 2 De buurtbewoner kan zich vervolgens in die ruimte in zijn eigen taal en tempo uitspreken, ontdekken wat hij of zij eigenlijk zou willen zeggen of vragen, of wie hij/zij zou willen zijn.
- 3 De buurtpastor leert op deze manier wat hem of haar te doen staat. Dit in twee opzichten: methodisch (wat is mijn taak hier?) en moreel (welk appèl voel en beantwoord ik hier?).

Het centrale begrip in dit geheel is relationaliteit. Dat wil niet zeggen dat de buurtpastor dankzij relationaliteit leert wat hem/haar als buurtpastor te doen staat. De relationaliteit is in zichzelf een (moreel) goed. Daarbij gaan we bij de presentie ervan uit dat zowel de buurtpastor als de buurtbewoner zich laten zien en een eigen inbreng hebben. De buurtpastor is geen echoput: in relationeel werken zijn we het zeker niet altijd met elkaar eens. We schuwen, waar nodig, de confrontatie niet en zeggen waar het op staat. 'Vechten' kan een passende vorm van relationeel werken zijn, en dat hoort soms ook plaats te vinden. Ook al keur je iemands gedrag, opvattingen of plannen niet goed, dat betekent niet dat je de persoon zelf afwijst. Hij of zij wordt altijd erkend, al wil dat niet zeggen dat je wat iemand doet of denkt inhoudelijk bevestigt.

De buurtpastores

Titus Schlatmann
Kanaleneiland

Heleen Heidinga
Geuzenwijk

Rutger van Breemen
Eerste Daalsedijkbuurt

Elizabeth van Dis
Hoograven Zuid

Bereik van het Buurtpastoraat in 2023

Aantallen en
achtergronden
van bezochte
huishoudens
in 2023

Onderstaande tabellen geven weer met hoeveel bewoners de buurtpastores hebben opgetrokken en in welke mate er contact is geweest in 2023.

Tabel 1

Tabel 1 is opgebouwd uit de kopjes gering, regelmatig en intensief.

Onder **gering contact** verstaan we de mensen in de buurt die we zo nu en dan spreken, ontmoeten of tegenkomen.

Daaronder wordt het aantal personen genoemd waarmee we (een periode van) dit jaar **regelmatig** optrokken en hen ondersteunden door middel van gesprekken en praktische zaken.

Er is ook een groep, waarmee we (een periode) **intensief** optrokken, omdat er veel speelde bij deze buurtbewoners. Vaak vroegen deze contacten om een extra tijdsinvestering.

Tabel 1 Contacten met het buurtpastoraat

Mate van contact	Aantal personen in 2022	Aantal personen in 2023
Gering	451	513 *
Regelmatig	230	225
Intensief	80	61
Totaal	761	799

* In dit bereik is ook het bereik van Robin de Jong in de Rivierenwijk meegenomen, omdat hij de eerste drie maanden van 2023 nog werkzaam was bij het Buurtpastoraat.

Tabel 2 en 3 hebben betrekking op de culturele achtergrond en leeftijd van de buurtbewoners met wie wij dit jaar regelmatig of intensief optrokken.

Tabel 2 Culturele achtergronden van de opgebouwde contacten		
Culturele achtergronden	Aantal personen in 2022	Aantal personen in 2023
Nederlands	86	86
Marokkaans - Nederlands	135	131
Turks - Nederlands	36	25
Overig	53	62
Totaal	310	286

Tabel 3 Leeftijden opgebouwde contacten		
Leeftijden	aantal personen in 2022	aantal personen in 2023
Kinderen (0 - 12 jaar)	68	61
Jongeren (13 - 18 jaar)	46	38
Jongvolwassenen (19 - 25 jaar)	29	34
Volwassenen (26 - 65 jaar)	132	132
Volwassenen (65+)	35	21
Totaal	310	286

Samenwerking en kennis delen

De buurtpastores van het Buurtpastoraat Utrecht waren het afgelopen jaar actief in de 1e Daalsebuurt, Geuzenwijk, Kanaleneiland-Zuid, Hoograven-Zuid en Rivierenwijk. Dit zijn buurten waarin een groot aantal bewoners woont die te maken heeft met bestaansonzekerheid.

Doordat de buurtpastores relationeel werken, worden ze betrokken bij alle onderdelen van het leven van de buurtbewoners. Vanuit die betrokkenheid en wetende wat er in de buurt speelt, werken de buurtpastores samen met organisaties die in de desbetreffende buurt actief zijn. We hebben inbreng in diverse wijkoverleggen. Daarnaast werken we samen met de verschillende buurtteams in de wijken. Hierin komen situaties van buurtbewoners aan de orde en overleggen we over de meest helpende rolverdeling. Ook landelijk zijn we aangesloten bij Netwerk Dak en de Stichting Presentie.

Stagiaire uit Freiburg, Duitsland

In het voorjaar heeft het Buurtpastoraat bezoek gehad van een stagiaire uit Duitsland. Zij was in aanraking gekomen met het werk van het Buurtpastoraat Utrecht tijdens haar onderzoek naar presente sociale pastorale zorg en wilde graag aan den lijve ervaren hoe de buurtpastores werken. Zij is drie dagen op bezoek geweest in Utrecht en heeft meegelopen en -gekeken in de buurten van Titus en Rutger, waarbij zij haar verteld hebben over de presentiebenadering en het werk van het Buurtpastoraat.

Tunnel in de 1e Daalsedijkbuurt

In het kader van de geplande aanleg van een tunnel onder het spoor in de 1e Daalsedijkbuurt is buurtpastor Rutger gevraagd om mee te denken en om de stem van de buurtbewoners te versterken. De gemeente voelde aan dat het nodig was om nauw aan te sluiten bij de leefwereld van de buurtbewoners, omdat het hier gaat om ingrijpende veranderingen in die leefwereld. Samen met de sociaal makelaar van Stichting DOCK heeft Rutger het geluid van de buurtbewoners laten horen en versterkt, hen gewezen op de informatieavond en steeds vanuit het perspectief van buurtbewoners de gemeente geadviseerd over de plannen. Deze samenwerking verliep erg goed, waarbij de geluiden die mede vanuit de buurtpastor werden vertolkt, serieus werden genomen en werden betrokken bij de verdere invulling van het proces.

Wijkprofiel-overleggen/buurtagenda

Twee van onze buurtpastores hebben, samen met andere professionals in Utrecht Noordwest, input gegeven voor de buurtagenda's. Wij hebben geprobeerd te illustreren dat buurtbewoners in precarie situaties nog veel wantrouwen voelen naar de gemeente. Daar is wat ons betreft de gemeente aan zet om een beweging te maken in de richting van de buurtbewoner. Ook hebben wij aangegeven dat het voor bewoners die bezig zijn met overleven vanwege armoede, stress en multi-problematiek, moeilijk is (zo niet ondoenlijk) om na te denken over zaken die het algemeen belang van hun buurt betreffen.

De gemeente is blij met onze kennis en feedback en gaat daar graag verder met ons over in gesprek. Ze zullen dit verwerken in hun plannen.

Rondetafelgesprek KF Heinfonds

Buurtpastor Heleen heeft deelgenomen aan, een door het KF Heinfonds georganiseerd, Rondetafelgesprek met als doel het ophalen van signalen, actualiteiten en ontwikkelingen rondom armoede in Utrecht. Samen met gesprekspartners vanuit de gemeente Utrecht, de Armoedecoalitie, de Geldzaak en U Centraal, hebben we gesproken over informele en formele signalen rondom armoede en welke kansen wij zien voor het samenwerken tussen de publieke en de private sector.

Stichting Presentie

Buurtpastor Heleen heeft als praktijkdocent in de basismodule 'Presentie' haar kennis en ervaring over het thema exposure gedeeld. Buurtpastores Elizabeth en Heleen hebben beide de module 'Leren van Praktijksituaties' met goed gevolg afgerond. De kennis van deze Case Based Learning wordt gebruikt om de teamreflectie op hun praktijken te verrijken en te verdiepen. Elizabeth heeft twee keer deelgenomen aan een netwerkbijeenkomst van Stichting Presentie. Tijdens deze bijeenkomst werd er met de professionals die deel uitmaken van het netwerk van Stichting Presentie

casuïstiek besproken. Elizabeth heeft zelf ook een casus ingediend. Het was zinvol om met mensen vanuit verschillende professies na te denken over wat goede zorg is.

Lerend netwerk

Elizabeth heeft een verhaal voorgelezen op een bijeenkomst van het Lerend Netwerk over een jongen die veel zorg draagt voor zijn zieke en verslaafde ouder(s). Op deze bijeenkomst waren professionals uit jeugdhulpverlening en onderwijs aanwezig. We gingen in gesprek over inclusief opgroeien en inclusief onderwijs. Voor inclusief opgroeien is een sterke pedagogische basisvoorwaarde nodig. Elizabeth benadrukte in haar verhaal dat het aansluiten in de leefwereld van groot belang is en dat veel kinderen niet inclusief kunnen opgroeien door de problematiek waar zij van jongst af aan mee geconfronteerd worden. De input die in de gesprekken werd opgehaald zal meegenomen worden in het vormgeven van (o.a.) het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband (koepelorganisatie van scholen) voor de komende 4 jaar.

Project Kinderen, jongeren en criminaliteit

In onze buurten zien we dat kinderen en jongeren geregeld in aanraking komen met criminaliteit. Er speelt veel in hun leven en er zijn veel risicofactoren waarmee ze opgroeien. In 2023 zijn we met een driejarig project begonnen om extra aandacht aan kinderen en jongeren te besteden. Ons project heeft de volgende doelen:

- Betrokken raken en blijven bij het leven van kwetsbare kinderen en jongeren in risicovolle buurten, om zo een beschermende factor te zijn in de aanzuigende werking van deelname aan criminele activiteiten;
- Kinderen en jongeren steun bieden die geconfronteerd zijn en worden met criminaliteit.

We zagen het afgelopen jaar dat kinderen al op jonge leeftijd in aanraking komen met criminaliteit, doordat zij hiervan horen of het zien op straat. Ze weten waar er gedeald wordt, dat er wel eens politie-invalen plaatsvinden of kennen mensen die in een penitentiële inrichting verblijven. Sommige kinderen en jongeren worden er direct mee geconfronteerd doordat zij zelf of hun familieleden banden hebben met het criminele circuit. We zien dat de ervaringen van kinderen en jongeren rondom criminaliteit enerzijds een afschrikkende werking hebben doordat zij de negatieve impact ervaren, anderzijds merken we ook dat er soms verheerlijkend over gesproken wordt. Hoewel niet alle kinderen en jongeren die wij spreken direct met het criminele circuit in aanraking komen, zien we toch dat zij

vatbaar zijn om hierin te belanden. Ze groeien namelijk op onder precare omstandigheden, dragen vaak veel verantwoordelijkheden en lopen vast in hun schoolcarrière of werk.

We hebben dit jaar actief gebouwd aan de (bestaande) relaties met kinderen en jongeren. We deden dit bijvoorbeeld door hen te ondersteunen in huiswerkbegeleiding, activiteiten op straat of bij hen thuis. In het optrekken met kinderen en jongeren ontstond er ruimte om uiteenlopende onderwerpen te bespreken. Van 'Wat is een goede vervolgopleiding?' en 'Ik mis mijn broer in de gevangenis' tot 'Ik wil graag op voetbal'. Daarnaast hadden kinderen en jongeren praktische vragen waar we bij helpen. Denk aan het samen uitzoeken van een fiets die met de U-pas betaald kan worden, het oefenen van de nieuwe route naar de middelbare school of de eerste keer meegaan naar een faalangsttraining.

In de schoolvakanties hebben we diverse uitjes georganiseerd voor kinderen en jongeren. We zijn verschillende keren naar de bioscoop, het zwembad en uiteten geweest. Ook hebben we een pretpark bezocht. Het plannen, bedenken, overleggen en budgetteren van een activiteit is een hele uitdaging, maar wel een rijke leerervaring. Naast dat kinderen en jongeren dit soort activiteiten zelden ondernemen, is het ook een kans om de relatie met hen te verstevigen en tijdens de activiteit te praten over dingen die hen bezighouden. We hebben niet alleen direct contact met de kinderen en jongeren, ook ondersteunen we ouders in de opvoeding van de kinderen. We bespreken opvoedingsvraagstukken,

denken indien nodig mee over passende hulpverlening en ondersteunen ouders in gesprekken met instanties en scholen. We zoeken actief de samenwerking met partners in de stad Utrecht op, die ook betrokken zijn bij kinderen en jongeren. Soms gaat deze samenwerking soepel, maar geregeld zien we dat de systemische manier van kijken van veel instanties botst met de leefwereld en logica van een gezin. We proberen de kloof te overbruggen door als buurtpastores naast de buurtbewoner te gaan staan en het perspectief van het kind of de jongere duidelijk te maken.

In de stad

Het Buurtpastoraat Utrecht heeft naast contacten in de buurten ook stedelijke contacten.

Zo waren we betrokken bij:

- Diaconaal Netwerk Utrecht
Wij vinden het van belang om goed contact te onderhouden met de diaconale organisaties in de stad. Dat blijken er heel wat te zijn. Deze partners in de stad doen andere dingen en verschillen in hun inzet voor de stad. Het is goed om elkaar te kennen en de lijntjes kort te houden. Daarom nemen wij deel aan de bijeenkomsten van het Diaconaal Netwerk Utrecht.
- De Verhalengroep
Buurtpastor Titus is de kartrekker van de Verhalengroep: dit is een reflectiegroep met Utrechtse collega's uit de sociale sector. We beseffen dat reflectie en onontbeerlijk onderdeel is van ons werk. Daarom wordt er in deze verhalengroep geprobeerd door middel van reflectie op werkervaringsverhalen kennis op te doen en het presentiegehalte en de kwaliteit van ieders werk hoog te houden.
- Het stedelijke platform voor Geestelijke Verzorging bij Crises (GVC)

Buurtpastor Titus participeert in de stedelijke werkgroep GVC. Een ernstige crisis, een zwaar ongeval of een calamiteit vraagt om goed gecoördineerde maatregelen. Brandweer, politie en geneeskundige hulp zijn gelukkig goed geregeld. Bij geestelijke

verzorging is dit niet altijd het geval. Terwijl geestelijke gezondheidszorg direct bij de hulp betrokken is, duidelijke verantwoordelijkheden heeft en de hulp langer relevant blijft dan die van andere dienstverlenende organisaties. Daarbij komt dat religieuze organisaties vaak een initiërende rol spelen bij herdenkingen en rouwplechtigheden. Om die redenen is de werkgroep Geestelijke Verzorging bij Crises* opgericht. Jaarlijks is er een ontmoeting en een trainingsochtend.

* Zie: [Werkgroep Geestelijke verzorging bij crises](#)

Participatie in de ArmoedeCoalitie

Wij zijn betrokken bij de Utrechtse ArmoedeCoalitie, een platform dat de belangen behartigt van mensen die op of onder de armoedegrens leven. Regelmatig sluiten wij aan bij bijeenkomsten van het platform.

Veel buurtbewoners die wij tegenkomen, bevinden zich in een dergelijke situatie. Soms stuiten wij in ons werk op (financiële) zaken die vragen oproepen. Die signalen leggen wij dan voor aan de Armoedecoalitie. Recente voorbeelden daarvan zijn de kwijscheldingsnorm voor de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (de BgHU) en de bewijslast voor buurtbewoners bij het aanvragen van verschillende voorzieningen.

Religieuzen, parochies, geloofsgemeenschappen en kerken

Het Buurtpastoraat Utrecht voelt zich verbonden met een brede groep van religieuzen en geloofsgemeenschappen. Dat krijgt op verschillende manieren vorm. Elk half jaar is er een bijeenkomst tussen het Buurtpastoraat en religieuzen van verschillende ordes en congregaties en kerkelijk betrokkenen. Vanaf de start van het Buurtpastoraat, ruim dertig jaar geleden, voelen we ons met hen verbonden. In 2023 hebben we elkaar weer ontmoet in gesprekken over een van de verhalen uit de verhalenbundel en over een van de verhalen uit ons project over criminaliteit. Afgelopen zomer hebben wij het 150-jarig jubileum van de Fraters van Utrecht meegevierd.

In een aantal geloofsgemeenschappen wordt er zo nu en dan gecollecteerd voor het Buurtpastoraat. Hier zijn we persoonlijk bij aanwezig. Wij voelen nadrukkelijk de verbondenheid en betrokkenheid die hieruit spreken. Er zijn goede banden met de Oudkatholieke kerk, die ons al jarenlang steunt via ORKA. Ook is er regelmatig overleg met de Katholieke Caritas Utrecht (KCU). Tevens zijn er contacten met verschillende protestantse gemeenten, die ons werk financieel of op andere wijze ondersteunen.

Samenwerken rondom de pech- en mazzelpot

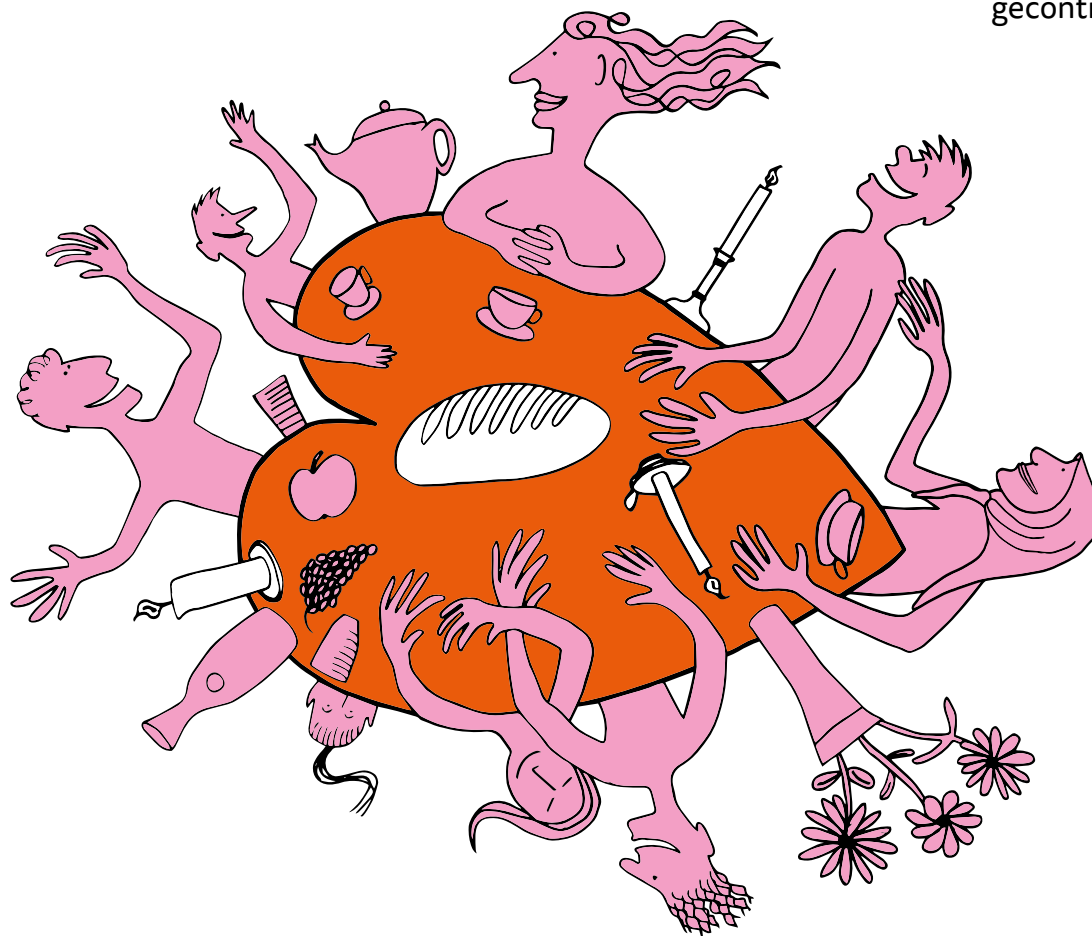
Afgelopen jaar werd een aantal bewoners ondersteund vanuit de pech- en mazzelpot. We zijn erg blij dat we rond 'kleine noden' samenwerken met KCU, donateurs, het Kansfonds en de Hillegonda Fundatie. Het kan een wereld van verschil maken om eenmalig

50 euro leefgeld of een waardebon voor de supermarkt rond kerst te geven of te helpen met een tandartsrekening. Waar mogelijk deden we een beroep op gemeentelijke regelingen. Ook doen we regelmatig een beroep op de Parochiële Caritas Instelling (PCI).

In de afgelopen periode is er minder beroep gedaan op de pechpot dan we voorheen gewend waren. Dat is niet omdat er minder nood was. We hadden echter tijdelijk enkele aanvullende mogelijkheden om de nood mee te lenigen.

Zo ontvingen wij begin 2023 eenmalig geld vanuit het zogeheten noodfonds van het Kansfonds uit Hilversum. Wij mochten dat bestemmen ten behoeve van buurtbewoners in financiële nood. We hebben er ook enkele 'kerstmazzels' uit betaald.

Daarnaast konden wij enkele wat grotere aanvragen rechtstreeks voorleggen aan de stedelijke PCI en ontvingen wij tevens een aanbod van een klein budget van de Hillegonda Fundatie, ter leniging van de acute nood die wij tegenkomen. Dit was een experiment en wordt nog geëvalueerd. Zodoende is het nog onzeker of dit in 2024 gecontinueerd wordt.

Verslag van de organisatie

Zoals eerder beschreven in het voorwoord, was 2023 door een aantal personeelswisselingen een roerig jaar voor het Buurtpastoraat Utrecht. Dit resulteerde in een nieuw (interim)bestuur: Andries Baart is voorzitter van het interim-bestuur geworden, Marij Bontemps

secretaris, Yosé Höhne Sparborth penningmeester en Richard Bouma lid. Allen brengen op eigen wijze hun expertise in. Sinds het najaar is Kitty van Elst de interim-directeur van de stichting.

Passend bij hoe de buurtpastores werken, organiseerden zij een aantal reflectiedagen met een groep mensen die het BPU een warm hart toedragen.

Tijdens deze dagen werd een hernieuwde visie op de organisatie geformuleerd. Ondertussen ging het mooie werk van de buurtpastores gewoon door: veel aanwezig zijn in hun buurten, (intensieve) contacten met buurtbewoners, netwerkbijeenkomsten bezoeken, reflectiemomenten inbouwen en tussendoor verhalen schrijven. Verhalen om van te leren en om als input bij de verantwoordingen te gebruiken. Want ook deze gingen gewoon door. Eindverantwoordingen (inhoudelijk en financieel) van 2022, tussentijdse verantwoordingen van 2023 en nieuwe aanvragen voor 2024. En de inhoudelijk en financiële verantwoording van 2023 staat inmiddels ook weer voor de deur.

Tevens is er een wisseling geweest bij de leden van de klachtencommissie en hebben we een klachtenbemiddelaar, een vertrouwenspersoon voor het bestuur en twee nieuwe vertrouwenspersonen voor de teamleden benoemd. En we hebben, in dankbaarheid voor hun bijdrage, afscheid genomen van de twee vrijwilligers frater Leo Ruitenbergh en Marianne Kling. Inmiddels hebben wij een vrijwilliger gevonden die ons ondersteunt bij facilitaire aangelegenheden.

Team en bestuur

Het team bestond begin 2023 uit onze vertrouwde buurtpastores Robin de Jong, Elizabeth van Dis, Heleen Heidinga, Rutger van Breemen en Titus Schlattmann. Per 1 april is Robin de Jong uit dienst gegaan.

Per 1 juni heeft directeur Erica Euving het buurtpastoraat verlaten, vanwege het aanvaarden van een baan in het Noorden van het land, waar zij ook al enige tijd woont. De aankondiging van Erica's vertrek vormde voor ons de aanleiding om met grote spoed te gaan zoeken naar bestuurlijke versterking. We hebben vier nieuwe bestuursleden bereid gevonden om tot het bestuur toe te treden. Toen zij goed ingewerkt waren, besloten Ineke Loomans en Geert Rozema uit het bestuur terug te treden. Wij danken hen voor hun jarenlange

betrokkenheid bij het Buurtpastoraat. Medio oktober is Kitty van Elst begonnen als interim-directeur. Het team wordt ondersteund door boekhouder Bert van 't Oever en managementassistente Edith de Vries.

Het interim-bestuur heeft het team en de organisatie erg gesteund en meegedacht om goed door de intensieve periode heen te komen. Zij zien het optimaal en tegelijkertijd kritische ondersteunen van de Buurtpastores in hun werk als hun voornaamste taak. Dat gegeven vroeg om een herbezinning op en een nieuwe vormgeving van de onderlinge verhoudingen tussen bestuur, leidinggevende en buurtpastores. Gedurende dit proces is besloten om de vacature die ontstaan was door het vertrek van Robin de Jong op te schorten tot 2024. Inmiddels is de rust weergekeerd en zijn we weer volop aan het bouwen.

Partners en financiers

Zonder financiële steun kunnen de buurtpastores hun mooie werk niet doen. We danken de vele instanties en fondsen voor hun vertrouwen in ons. Landelijk worden we gesteund door Kerk In Actie, KNR-PIN

“solidariteitsbijdrage van de gezamenlijke religieuzen in Nederland via KNR-Projecten in Nederland (PIN), Fundatie van de Santheuvel Sobbe, Stichting Rotterdam, Porticus, Kansfonds, Gerben Seinen, Porticus, Janivo, Stichting Woudschoten, I.St.te A. en RDO. Lokale ondersteuning krijgen we van KCU, ORKA, PGU, het Armoedefonds en donaties van burgers.

Gemeente Utrecht en onze brugfunctie

Al vele jaren ondersteunt de gemeente Utrecht Stichting Buurtpastoraat Utrecht. We ervaren de samenwerking met hen als zeer prettig en voelen ons gezien en gewaardeerd. Gemeente Utrecht is een belangrijke partner. Bijna 30% van de begroting bestaat uit subsidie van de gemeente.

Omdat we lang aanwezig zijn in buurten en in het leven van kwetsbare bewoners, raken we betrokken bij hun leefwereld. Een aantal inwoners weet de weg nog niet te vinden naar collega-organisaties (zowel formele als informele organisaties) en soms is een buurtbewoner teleurgesteld in instanties en is de drempel groot. Daar waar mogelijk of wenselijk, gaan we samen met de buurtbewoner na wie er betrokken kan raken, en/of welke organisatie van meerwaarde is. Zo stappen we samen naar het buurtteam, of verbinden we Serve the City aan een bewoner voor wie de klusjes thuis te veel zijn. Soms werken we samen met Handje Helpen.

Daar waar de afstand tot hulpverleningsinstantie te groot is, kan de buurtpastor die samen met de bewoner soms overbruggen. We betrokken de algemene Hulpdienst van U Centraal bij een buurtbewoner, kregen te maken met de Belastingdienst en met heel veel afdelingen van de gemeente. We spraken met woningcorporaties, tandartsen en huisartsen. Zo krijgen we als vanzelf te maken met de vele organisaties en initiatieven die Utrecht rijk is.

Klachtencommissie

Er zijn in 2023 geen klachten binnengekomen.

De klachtencommissie heeft 3 leden:

- Klachtencommissie@buurtpastoraatutrecht.nl
Bernard Höfte (vz)
Cobi van Breukelen (lid)
Gerrit Jan Westerveld (lid)

En er is een klachtenbemiddelaar:

- Klachtenbemiddelaar@buurtpastoraatutrecht.nl
Elly Beurskens

Meer informatie over hen op de website.

Personele inzet in 2023

- **Titus Schlatmann** 0,60 fte
buurtpastor
Kanaleneiland-Zuid

- **Elizabeth van Dis** 0,75 fte
buurtpastor
Hoograven-Zuid

- **Erica Euving** 0,32 fte
directeur
(tot 1 juni)

- **Heleen Heidinga** 0,67 fte
buurtpastor
Geuzenwijk

- **Rutger van Breemen** 0,63 fte
buurtpastor
1e Daalsebuurt

- **Robin de Jong** 0,63 fte
buurtpastor
Rivierenwijk
(tot 1 april)

- **Kitty van Elst** 0,44 fte
interim-directeur
(vanaf medio oktober)

Verslag van het bestuur

Ontwikkelingen, risico's en beleidslijnen 2023: achtergronden bij het cijfermatige verslag

De Stichting Buurtpastoraat Utrecht kende in 2023 een bewogen maar vruchtbaar jaar. Na het eerste kwartaal gaven het zittend bestuur en de directeur aan hun verantwoordelijkheden te willen overdragen. Er trad een overgangsperiode in (april-juli) waarin het oude bestuur stapsgewijs werd vervangen en de directeur per eind mei uit dienst trad.

Een interim bestuur, bijgestaan door adviseurs, nam de facto per 1 mei het roer over en ging aan het werk met noodzakelijk geachte verbeterlagen. Dat gebeurde door de onderlinge contacten van bestuur en team substantieel te intensiveren, net als het bestuurlijk overleg zelf. Voorts door een reeks (probleem- en toekomst)verkenningen door te voeren, door beleids- en heidagen te beleggen, externe contacten aan te halen, met bestaand beleid een pas op de plaats te maken en de contouren van nieuw beleid te gaan uitwerken. Dat alles was niet zonder succes. Meer in het bijzonder ging en gaat het om het volgende.

- Ondanks de vele ontwikkelingen in 2023, is het goed gelukt het uitvoerende werk in de buurten ongestoord voort te zetten. De bestaande visie, missie en uitgangspunten zijn herbevestigd en in een aantal cruciale opzichten nader geëxpliciteerd zodat ook voor buitenstaanders klip en klaar is waarvoor het buurtpastoraat staat, hoe het te werk gaat, wat zijn positie is en welke werkzaamheden het wel of niet tot zijn takenpakket rekent.
- Er is organisatiebreed gewerkt aan een andere omgangs-, organiseer- annex bestuursvorm waarin meer recht gedaan wordt aan (het eigen stuurvermogen van) de competente en taakvolwassen professionals van de Stichting en dus aan een meer egalitaire en coöperatieve omgang van bestuur, directeur en teamleden. Deze transitie is in 2023 in gang gezet en wordt in 2024 voortgezet. De nieuwe wijze van samenwerken in de Stichting wordt vastgelegd in een kaderboek waardoor er meer transparantie wordt bereikt. Het doel van dit alles is meerledig: de ongestoorde voortgang van het werk in de buurten, verhoging van arbeidsvreugde, verbetering van het onderlinge vertrouwen en het optimale gebruik van de aanwezige talenten.

- Deze ontwikkelingen zijn versterkt doordat tal van adviseurs hebben mee gedacht en doordat er een interim-directeur kon worden aangesteld (in de herfst) die in haar dagelijkse werk deze nieuw verhoudingen omarmt en deze met bestuur en team verder uitbouwt. Dat de directeursfunctie ca. 4 maanden niet ingevuld was, draagt onbedoeld bij aan het positieve resultaat over 2023.
- Per einde maart trad de 5e buurtpastor uit dienst. In verband met het transitieproces dat kort daarna in werking werd gezet, is besloten eerst het nieuwe beleid te laten uitkristalliseren alvorens in deze vacature te voorzien. De daarvoor bestemde gelden zijn doorgeschoven naar 2024 en zullen naar verwachting in dat jaar voor de genoemde bestemming worden ingezet.
- De buurtpastores gaan in hun werk trouwe relaties aan met zeer kwetsbare buurbewoners. Het is daarom praktisch en moreel hoogst onwenselijk dat deze buurbewoners plotsklaps verlaten zouden worden als de Stichting in de problemen zou komen. Om die reden is besloten een bestemmingsreserve afbouw te vormen om in dergelijke situaties het werk ten minste drie maanden te kunnen voortzetten en bewoners goed te kunnen begeleiden naar een situatie zonder buurtpastores. In 2023 is een begin gemaakt met het vormen van deze bestemmingsreserve, welke ultimo 2023 toereikend is voor twee maanden plus

transitievergoeding (vier pastores met directie); het beleid is erop gericht deze reserve in de komende jaren verder uit te bouwen tot het niveau van drie maanden plus transitievergoeding (vijf buurtpastores met directie).

- Er is voorts besloten om de administratie, de backoffice en het archief op het vereiste niveau te brengen en zo de veiligheid, transparantie, overdraagbaarheid en continuïteit van deze basale voorzieningen te garanderen. De gehele backoffice en de data-uitwisseling tussen de professionals is of wordt geüniformeerd, gedigitaliseerd en op basis van toegekende rechten beheerd. Ook de faciliteiten van de werkers en directeur (laptops, bureaus, stoelen) zijn of worden aangepast aan geldende kwaliteitseisen. Waar nodig zijn of worden daar de reserves voor aangesproken.
- Verder zijn of worden alle arbeidscontracten op orde gebracht en qua salariëring op uniforme wijze gekoppeld aan CAO Sociaal Werk. Er is bovendien formeel vastgelegd waar deze CAO niet gevolgd wordt. Met het volgen van die CAO zijn structurele kosten verbonden die (nog) niet op te brengen zijn. Om die reden is bepaald dat deze koppeling principieel gewenst is, dat er naartoe gewerkt wordt maar dat ze pas effectief gerealiseerd wordt als dat realiter voor meerdere opeenvolgende jaren mogelijk is. Dit proces kon in 2023 niet worden afgerond en wordt in 2024 en mogelijk daarna voortgezet.

- De kwetsbaarheid van de Stichting is relatief groot en betreft met name het verwerven van voldoende inkomsten en het kunnen beschikken over geschikte bestuursleden en de benodigde expertise (juridisch, bestuurlijk, financieel, personeelsmanagement etc.). Met die moeilijkheid tobben ook gelijksoortige stichtingen in Utrecht. Daarom is in 2023 een voorzichtig begin gemaakt met een meerjarenbeleid dat mikt op een meer stabiele, beschutte en samenhangende context waarbinnen de Stichting met andere, geestverwante stichtingen zou kunnen gaan functioneren. Verkenningen zijn op gang gebracht; de hulp van relaties is onontbeerlijk. Het beleid om de organisatorische stabiliteit te versterken wordt in 2024 voortgezet.

Afgetreden bestuursleden 2023

I. Loomans, voorzitter, teruggetreden per 1-8

G. Rozema, lid, teruggetreden per 15-6

Samenstelling Bestuur eind 2023

A. Baart, voorzitter vanaf 15-6

M. Bontemps, secretaris vanaf 15-6

R. Bouma, lid vanaf 15-6

Y. Höhne, penningmeester vanaf 15-8

Staat van baten en lasten over 2023

	Werkelijk 2023		Begroting 2023		Werkelijk 2022	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
5.1 Subsidies		307.700		321.500		296.272
5.2 Bijdragen pechpot		12.760		0		10.074
5.3 Overige inkomsten		8.816		5.500		3.014
Netto-opbrengsten		329.276		327.000		309.360
5.4 Personeelskosten	235.340		287.500		267.053	
5.5 Activiteitenkosten	2.037		4.000		723	
5.6 Uitgaven pechpot	12.760		0		10.074	
5.7 Huisvestingskosten	3.600		3.500		3.600	
5.8 Bestuurskosten	2.378		2.000		2.476	
5.9 Algemene kosten	32.033		30.000		26.883	
Totaal kosten		288.148		327.000		310.809
Resultaat boekjaar		41.128		0		- 1.449
Resultaatbestemming						
• Bestemmingsreserve afbouw		134.000		0		0
• Bestemmingsreserve uitvoerend werk		31.500		0		0
• Egalisatiereserve		2.924		0		- 485
• Algemene reserve		- 127.296		0		- 964
		41.128		0		- 1.449

Bijlage bij staat van baten en lasten over 2023

Bestemmingsreserves

De buurtpastores gaan in hun werk trouwe relaties aan met zeer kwetsbare buurbewoners. Het is daarom praktisch en moreel hoogst onwenselijk dat deze buurbewoners plotsklaps verlaten zouden worden als de Stichting in de problemen zou komen.

Om die reden is besloten een bestemmingsreserve afbouw te vormen om in dergelijke situaties het werk ten minste drie maanden te kunnen voortzetten en bewoners goed te kunnen begeleiden naar een situatie zonder buurtpastores.

In 2023 is een begin gemaakt met het vormen van deze bestemmingsreserve, welke ultimo 2023 toereikend is voor twee maanden plus transitievergoeding (vier pastores met directie).

Het beleid is erop gericht deze reserve in de komende jaren verder uit te bouwen tot het niveau van drie maanden plus transitievergoeding (vijf buurtpastores met directie).

Colofon

Jaarverslag 2023 en **Verhalen uit de buurt**
zijn uitgaven van Stichting Buurtpastoraat Utrecht.
april 2024

Stichting Buurtpastoraat Utrecht

Boerhaaveplein 199, 3552 CT Utrecht

info@buurtpastoraatutrecht.nl

www.buurtpastoraatutrecht.nl

Bankrekening NL78 RABO 0147 6825 09

Fiscaal nummer 8201.06.811.L.01

Bestuur

De heer Prof. Dr. Andries Baart, voorzitter

Mevrouw Dr. Marij Bontemps-Hommen, secretaris

Mevrouw Yosé Höhne Sparborth, penningmeester

De heer Richard Bouma, lid

Directeur

Mevrouw Kitty van Elst MSc

Buurtpastores

De heer Rutger van Breemen MA

Mevrouw Elizabeth van Dis MA

Mevrouw Heleen Heidinga BA

De heer drs. Titus Schlatmann

Medewerkers

De heer Bert van 't Oever

Mevrouw Edith de Vries

Wilt u ons steunen?

Onze Stichting heeft het ANBI-keurmerk, dus giften en legaten geven belastingvoordeel voor u.

Fotografie

Robin de Jong MA

Eindredactie

Puck van Elst BA, BSc

